

УДК 347.77:330.3

JEL: D23; K11; M10

DOI: 10.18524/2413-9998.2024.3(58).330105

Є. І. Масленніков,

доктор економічних наук, професор

E-mail: evgenmaslennikov@ukr.net

ORCID: 0000-0001-6400-7840

О. О. Попенко,

здобувач третього рівня вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент

E-mail: oop7mail@gmail.com

ORCID: 0009-0000-2417-8151

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,

Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Україна.

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ЯК БАЗОВИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА ТА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ

Досліджено внутрішній аудит бізнес-процесів як базовий інструмент розвитку підприємства та системи управління. Аналіз охопив основні аспекти аудиту, включаючи його роль у виявленні ризиків, підвищенні ефективності управління та адаптації до динамічних змін зовнішнього середовища. Приділено увагу методології проведення аудиту, його основним етапам та ключовим інструментам, що використовуються в оцінці бізнес-процесів. Дослідження підтвердило, що внутрішній аудит відіграє ключову роль у виявленні неефективних процесів, оптимізації витрат та впровадженні стратегічних змін. Було встановлено, що компанії, які регулярно проводять внутрішній аудит бізнес-процесів, демонструють вищу адаптивність до змін ринку та мають стабільніший фінансовий стан. Отримані результати продемонстрували, що внутрішній аудит є не лише механізмом контролю, а й стратегічним інструментом розвитку. Було виявлено як позитивні, так і негативні аспекти існуючих підходів до аудиту, що потребують подальшого вдосконалення. Сформовано рекомендації щодо вдосконалення внутрішнього аудиту через автоматизацію процесів, впровадження штучного інтелекту та посилення контролю за бізнес-процесами. Визначено перспективи подальших досліджень, спрямованих на підвищення ефективності внутрішнього аудиту в умовах глобальних викликів.

Ключові слова: менеджмент, управлінський консалтинг, аудит, управління ризиками, інвестиції, інновації, бізнес-процеси, система управління, розвиток, підприємство.

Вступ. У сучасних умовах глобальної економічної нестабільності, стрімкого розвитку цифрових технологій та зростаючої конкуренції,

ефективний менеджмент бізнес-процесів стає критично важливим для сталого розвитку компаній. Але яким чином організувати системне управління величезним різноманіттям алгоритмів та механік? Одним із базових інструментів, що відповідає на це запитання є внутрішній аудит бізнес-процесів. Він дозволяє не лише ідентифікувати ризики та недоліки в діяльності компанії, але й створювати передумови для стратегічного вдосконалення операційної діяльності, забезпечення стабільності, гнучкості та конкурентоспроможності.

Внутрішній аудит бізнес-процесів виконує роль діагностичного інструменту, що допомагає оцінити відповідність внутрішніх процедур нормативним вимогам, корпоративним стандартам та ринковим очікуванням. У сучасних стабільно-кризових умовах, необхідність якісного внутрішнього аудиту невинно зростає. Він стає не лише засобом контролю, а й інструментом управління змінами, що забезпечує адаптацію бізнесу до нових умов. Роль внутрішнього аудиту в управлінні компанією все частіше не обмежується традиційною перевіркою фінансової та операційної діяльності. Він спрямований на комплексний аналіз ефективності всіх бізнес-процесів, що охоплює виробничі, маркетингові, логістичні, фінансові, кадрові та інноваційні аспекти функціонування компанії. Аналіз внутрішнього аудиту, як базового інструменту розвитку підприємства та системи управління, в комплексі із доступними сучасними технологічними рішеннями, дозволяє якісно оцінити його вплив на ефективність бізнес-процесів, ризик-менеджменту та формування стратегічних конкурентних переваг.

Огляд літератури. Теоретико-методологічну основу дослідження управління ризиками як ключової функції внутрішнього аудиту в умовах глобальних викликів склали наукові праці таких дослідників, як Замула І. В. [2], Ковальчук Т. М. [3], Латишева О. В. [4], Петрик О. А. [5] та ін. Аналіз наукових джерел свідчить про зростаючу роль внутрішнього аудиту бізнес-процесів у формуванні ефективного менеджменту. Зокрема, дослідження підкреслюють важливість системного підходу до аудиту, його інтеграцію з операційними процесами управління та стратегічного планування.

Мета та завдання. Основною метою дослідження є визначення ролі внутрішнього аудиту бізнес-процесів у забезпеченні стабільного розвитку компаній в умовах глобальних викликів. Завдання дослідження включають: аналіз функцій та методів внутрішнього аудиту в контексті

його впливу на ефективність бізнес-процесів, виявлення перспектив інтеграції аудиту в систему операційного управління компанією.

Методи дослідження. Для проведення науково-дослідницької роботи в рамках цієї статті було використано такі методи: теоретико-методологічний аналіз і оцінка наукових джерел, систематизація концепцій інформаційно-аналітичного пошуку, аналіз змісту наукових праць, групування інформації, узагальнення наукової літератури та інформаційних джерел з мережі Інтернет, системна діагностика, синтез та узагальнення.

Результати та обговорення. Внутрішній аудит бізнес-процесів – це системна та незалежна оцінка алгоритмів діяльності компанії з метою підвищення її відповідності стратегічним цілям, мінімізації різноманітних ризиків та загальної ефективності. Він охоплює аналіз і перевірку основних процесів, що визначають життєздатність підприємства: виробництво, постачання, фінанси, маркетинг, управління персоналом, інформаційні технології, тощо. Завдяки цьому внутрішній аудит сприяє своєчасному виявленню недоліків, підвищенню якості управлінських рішень і забезпеченню сталого розвитку компанії.

Основні цілі внутрішнього аудиту бізнес-процесів:

- оцінити ефективність роботи ключових підрозділів компанії;
- виявити «вузькі місця»;
- визначити рівень відповідності внутрішніх процедур нормативним вимогам;
- розробити рекомендації щодо оптимізації.

В результаті внутрішній аудит допомагає керівництву оцінювати не лише відповідність процесів встановленим стандартам, а й їхню результативність, що має вирішальне значення для досягнення стратегічних цілей підприємства.

Внутрішній аудит бізнес-процесів виконує кілька ключових функцій:

1. Контроль та оцінка ризиків – аналізує можливі загрози для стабільності компанії, такі як фінансові втрати, неефективне використання ресурсів, порушення регуляторних вимог.
2. Підвищення операційної ефективності – визначає точки оптимізації бізнес-процесів, що дозволяє зменшити витрати та підвищити продуктивність.
3. Забезпечення відповідності – перевіряє дотримання внутрішніх політик, законодавчих норм та міжнародних стандартів.

4. Прозорість і підзвітність – сприяє покращенню внутрішнього контролю та підвищенню довіри до управлінських рішень.

5. Стратегічна підтримка – надає керівництву обґрунтовані дані для ухвалення рішень щодо розвитку компанії [1].

Методологія внутрішнього аудиту бізнес-процесів включає в себе комплекс взаємопов'язаних етапів та процедур, спрямованих на оцінку ефективності, результативності та відповідності бізнес-процесів цілям організації. Першим кроком є планування аудиту, яке передбачає визначення мети, обсягу та термінів проведення аудиту, а також формування аудиторської команди. На цьому етапі важливо чітко сформулювати критерії оцінки бізнес-процесів, які можуть включати показники продуктивності, якість продукції або послуг, рівень задоволеності клієнтів, фінансові результати та відповідність законодавчим вимогам, тощо. Далі проводиться збір інформації, який включає в себе аналіз баз даних та документації, спостереження та практичне тестування механізмів бізнес-процесів, опитування співробітників та клієнтів. Важливим аспектом є застосування різних методів збору даних для забезпечення об'єктивності та повноти результату [2]. Після збору інформації, проводиться її аналіз, який включає в себе виявлення ризиків, слабких місць та можливостей для поліпшення бізнес-процесів. На цьому етапі використовуються різні аналітичні методи, такі як SWOT-аналіз, діаграма Ісікави, аналіз Парето та інші. Важливим є визначення причин виявлених проблем та розробка рекомендацій щодо їх усунення. Наступним кроком є оцінка внутрішнього контролю, яка передбачає перевірку ефективності системи, спрямованої на запобігання ризикам та забезпечення надійності інформації. На цьому етапі аудитори оцінюють наявність та ефективність контрольних процедур, розподіл обов'язків, рівень автоматизації контролю та інші аспекти. Після проведення аналізу та оцінки внутрішнього контролю формується звіт про результати аудиту, який містить чіткі висновки щодо ефективності та результативності бізнес-процесів, а також рекомендації щодо їх поліпшення. На завершальному етапі, проводиться моніторинг виконання рекомендацій, який передбачає контроль за впровадженням запропонованих змін та оцінку їх ефективності. Важливим аспектом є зворотній зв'язок з керівництвом та співробітниками для забезпечення реалізації насправді якісних змін. У процесі проведення внутрішнього аудиту бізнес-процесів важливо дотримуватися принципів незалежності, об'єктивності, конфіденційності та професійної компетентності [3].

Аудитори повинні бути незалежними від об'єкта аудиту та не мати конфлікту інтересів. Вони повинні неупереджено оцінювати бізнес-процеси та надавати достовірні дані. Конфіденційність інформації отриманої в процесі аудиту, повинна бути забезпечена. Аудитори мають мати необхідні знання та навички для проведення аудиту бізнес-процесів. Крім того, важливо враховувати специфіку організації при виборі методів та процедур аудиту. Наприклад, для оцінки бізнес-процесів виробничого підприємства можуть використовуватися методи аналізу технологічних процесів, а для оцінки бізнес-процесів фінансової установи – методи аналізу фінансових ризиків [4]. Важливим аспектом є також використання інформаційних технологій для автоматизації процесу аудиту та підвищення його ефективності. Наприклад, можуть використовуватися системи управління аудитом, програмне забезпечення для аналізу даних та інші інструменти [5]. Внутрішній аудит бізнес-процесів повинен бути невід'ємною частиною системи управління організацією та сприяти постійному поліпшенню її діяльності.

Оптимізація бізнес-процесів за допомогою внутрішнього аудиту має надзвичайно широкий спектр варіантів. Часто у щоденній операційній діяльності компанії накопичуються зайві етапи, дублювання функцій або застарілі механізми роботи, які вже не відповідають поточним вимогам. Аудит дозволяє побачити всі ці проблеми з боку та запропонувати варіанти їх вирішення.

Один із головних напрямів аудиту – виявлення проявів неефективності. Це можуть бути зайві ручні процеси, що уповільнюють роботу, недостатньо чіткий розподіл обов'язків або просто застарілі підходи, які вже не відповідають сучасним бізнес-реаліям. Коли процеси неефективні, це призводить до втрати часу, ресурсів і врешті-решт впливає на прибутковість компанії. Саме тому важливо оцінювати їх регулярно, щоб своєчасно виявляти слабкі місця та усувати їх.

Ще один ключовий аспект аудиту – скорочення витрат. Часто бізнес витрачає більше, ніж потрібно, через непродумані процеси, зайві закупівлі або надмірне використання ресурсів. Аналіз дозволяє виявити ці проблеми та запропонувати способи оптимізації без шкоди для якості продукту чи послуги. Наприклад, можна виявити, що певні операції можна передати на аутсорсинг або автоматизувати, що значно скоротить витрати. Автоматизація загалом відіграє важливу роль в оптимізації. Аудит повинен ідентифікувати всі ті завдання, які раніше

виконувалися вручну, а сьогодні можна автоматизувати, що дозволить значно знизити навантаження на персонал і скоротити час виконання операцій. Наприклад, заміна паперових документів цифровими, впровадження CRM-систем або автоматизованих програм для обліку допомагає не лише зменшити витрати, а й уникнути людських помилок.

Крім того, аудит допомагає покращити взаємодію між відділами та загальну ефективність робочих процесів. Нерідко в компаніях виникають ситуації, коли відділи працюють ізольовано, що призводить до непорозумінь і затримок. Аналіз процесів дозволяє знайти вузькі місця, покращити комунікацію між командами та зробити робочі процеси більш узгодженими.

Ще одним важливим завданням аудиту може бути підвищення якості продукту чи послуги. Аналіз помилок, збоїв і дефектів дозволяє зрозуміти, що саме впливає на кінцевий результат, і внести необхідні корективи. Це допомагає зменшити кількість браку, покращити рівень обслуговування клієнтів і підвищити загальну конкурентоспроможність компанії.

Варто зазначити, що аудит, в загальному сенсі, сприяє зменшенню будь-яких операційних ризиків. Виявлення проблем на ранніх етапах дозволяє запобігти великим втратам у майбутньому. Це стосується як фінансових ризиків, так і юридичних чи репутаційних. Вчасне виявлення проблеми дає можливість швидко відреагувати і виправити ситуацію до того, як вона завдасть значної шкоди.

Нарешті, аудит допомагає бізнесу рухатися в стратегічному напрямку. Він дозволяє оцінити, чи відповідають поточні процеси довгостроковим цілям компанії, та запропонувати зміни, які зроблять бізнес більш гнучким і готовим до змін на ринку.

Інтеграція внутрішнього аудиту з управлінськими процесами є одним із інноваційних факторів підвищення ефективності прийняття рішень у прогресивному бізнес-середовищі. Традиційно внутрішній аудит сприймався як незалежна функція, основним завданням якої є перевірка відповідності діяльності компанії встановленим нормам і стандартам. Однак у сучасному бізнесі цей підхід поступово змінюється. Внутрішній аудит все більше інтегрується у процеси стратегічного планування, управління ризиками, фінансового контролю та операційної діяльності. Завдяки цьому керівники отримують не лише оцінку поточного стану справ, а й аналітичні висновки, що дозволяють їм ухвалювати обґрунтовані й своєчасні рішення [6].

Інтегрований в бізнес-процеси аудит являє собою підхід, що поєднує

оцінку інформаційних технологій, фінансових та операційних контролів для створення ефективного та дієвого середовища внутрішнього контролю. На відміну від традиційних аудитів, які можуть зосереджуватися лише на фінансовій звітності або окремих аспектах операційної діяльності, інтегрований аудит розглядає взаємозв'язок між цими ключовими сферами. Він також охоплює нефінансові аспекти, такі як безпека, захист інформації та екологічні питання, відображаючи розширене розуміння організаційних ризиків та очікувань стейкхолдерів.

Інтегрований внутрішній аудит бізнес-процесів відіграє вирішальну роль у переході від реактивного до проактивного підходу до управління ризиками. Розглядаючи взаємозв'язок між різними сферами, аудитори можуть не тільки виявляти потенційні ризики, а і попереджати їх. Цей комплексний погляд дозволяє виявляти ризики, які могли б залишитися непоміченими при фокусуванні на окремих сферах ізольовано. Використання інструментів на основі ШІ ще більше посилює цю проактивну здатність, дозволяючи аналізувати великі набори даних для виявлення ледь помітних закономірностей та аномалій, які можуть свідчити про генерацію нових загроз.

Механізм оцінки ризиків в рамках інтегрованого внутрішнього аудиту є динамічним та постійно адаптується до нових викликів. Внутрішні аудитори постійно відстежують ризики, що виникають, та відповідно коригують свої плани для реагування на потенційні загрози.

Все більше вражаючих прикладів, спонукають бізнес до активного впровадження описаних підходів. Зокрема, інтегровані аудити, проведені компанією Toyota, сприяли підвищенню ефективності ланцюга поставок, зниженню витрат на 15% та зростанню задоволеності клієнтів. Nestle використовувала інтегровані аудити для відстеження споживання ресурсів, виявлення відходів та забезпечення дотримання етичних стандартів постачальниками. Найбільший за розмірами активів банківський холдинг у США JPMorgan Chase & Co. знизив ризики та підтримував відповідність нормативним вимогам завдяки інтегрованим аудитам у всіх сферах діяльності [4].

Переваги такого підходу є численними та охоплюють підвищення ефективності, покращення управління ризиками, посилення внутрішнього контролю, забезпечення відповідності нормативним вимогам та надання цінних стратегічних висновків. Внутрішні аудитори в інтегрованій моделі відіграють значно ширшу роль, ніж просто перевіряючі. Вони стають стратегічними партнерами, консультантами та каталізато-

рами вдосконалення, надаючи керівництву своєчасну та об'єктивну інформацію, необхідну для прийняття обґрунтованих рішень. Успішні приклади інтеграції внутрішнього аудиту в різних галузях відображають доведені переваги цього підходу та фактично демонструють новий важіль в забезпеченні конкурентоспроможності [5, 6].

Однак процес інтеграції аудиту з управлінськими процесами має і певні виклики. По-перше, важливо змінити корпоративну культуру, щоб аудитори сприймалися не як контролери, а як партнери, що допомагають бізнесу працювати ефективніше. По-друге, необхідно забезпечити належний рівень кваліфікації аудиторів, щоб вони могли не лише знаходити проблеми, а й пропонувати дієві рішення. Також важливо впроваджувати сучасні технології для збору та аналізу даних, щоб аудитори могли працювати більш оперативно та ефективно.

Майбутнє внутрішнього аудиту полягає в тому, що він стане обов'язковою складовою частиною високоефективного менеджменту. Компанії, які зможуть інтегрувати аудит на стратегічному рівні, отримають значні конкурентні переваги. Вони зможуть швидше адаптуватися до змін, ефективніше керувати ризиками та приймати більш обґрунтовані рішення, що в підсумку призведе до підвищення їхньої стійкості та прибутковості.

Діджиталізація аудиту бізнес-процесів стала невід'ємною складовою стратегічного розвитку компанії. Сучасний бізнес змінюється стрімко, а кількість даних, які потрібно аналізувати, зростає з кожним днем. Ручні методи перевірки, складання звітів у паперовому форматі, окремі таблиці в Excel та ручний збір інформації поступово відходять у минуле. Натомість компанії переходять до використання спеціалізованого програмного забезпечення, автоматизованих систем аналізу, штучного інтелекту та хмарних рішень, які значно спрощують аудит і роблять його більш ефективним.

Однією з головних переваг цифровізації аудиту є можливість швидкого та точного аналізу великих обсягів інформації. У традиційному аудиті перевірка документів займала тижні або навіть місяці, особливо якщо йшлося про великі компанії з розгалуженою структурою. Сьогодні ж використання спеціалізованих програм дає змогу в лічені години чи дні отримати повний аналіз стану бізнес-процесів, виявити слабкі місця, знайти помилки у документах чи невідповідності у виконанні регламентованих процедур. Штучний інтелект та алгоритми машинного навчання дозволяють не просто перевіряти дані, а й прогнозувати потенційні ризики. Наприклад, системи можуть аналізувати поведін-

кові патерни співробітників або аномалії в фінансових операціях, що допомагає запобігти шахрайству чи серйозним помилкам [7].

Автоматизація процесів є ще одним важливим фактором. Аудит більше не потребує ручного введення всіх даних у звіти – сучасні програми можуть інтегруватися з ERP-системами, CRM, фінансовими модулями та іншими корпоративними платформами, витягуючи необхідну інформацію автоматично. Це значно зменшує кількість людських помилок, а також дає аудиторам змогу зосередитися на аналізі результатів, а не на рутинній роботі з цифрами. Додатково цифрові рішення дозволяють проводити аудит у режимі реального часу. Тобто замість того, щоб чекати на завершення фінансового періоду або планового контролю, компанії можуть отримувати актуальні звіти про стан бізнес-процесів у будь-який момент.

Безпека даних у процесі цифрового аудиту також є критично важливою. Впровадження блокчейн-технологій допомагає зробити перевірку більш прозорою та захищеною від втручання. Завдяки незмінності записів у блокчейні можна бути впевненими, що жоден документ не буде підроблений або змінений після перевірки. Це особливо актуально для фінансових аудитів та контролю відповідності нормативним вимогам. Крім того, хмарні технології дають змогу зберігати всі дані в єдиній базі, доступ до якої можуть мати лише авторизовані користувачі, що значно підвищує рівень безпеки.

Важливим елементом діджиталізації аудиту є можливість швидкого адаптування до змін у законодавстві та внутрішніх регламентах компанії. У традиційному аудиті зміни в нормативних вимогах потребували значного часу на впровадження – необхідно було оновлювати внутрішні документи, розробляти нові інструкції для аудиторів, переглядати підходи до перевірки. Завдяки цифровим системам цей процес значно спрощується – оновлення програмного забезпечення або правил аудиту можна зробити централізовано, після чого вся компанія автоматично почне працювати за новими стандартами.

Не менш важливим є й те, що цифровізація аудиту дозволяє значно зменшити витрати компанії. Раніше для проведення перевірок часто залучали велику кількість співробітників, витрачали кошти на друк і зберігання документації, а сам процес займав багато часу. Тепер більшість задач автоматизована, що дозволяє оптимізувати витрати і спрямовувати вивільнені ресурси на розвиток бізнесу.

Однак варто враховувати й виклики, які супроводжують діджи-

талізацію внутрішнього аудиту. По-перше, це висока вартість впровадження нових технологій. Не кожна компанія може дозволити собі закупити та інтегрувати сучасне програмне забезпечення. По-друге, необхідність навчання персоналу – аудиторські відділи повинні вміти працювати з новими цифровими інструментами, що потребує додаткового часу та ресурсів. По-третє, кібербезпека – будь-яке цифрове середовище є вразливим до атак, тому компанії повинні інвестувати в надійні системи захисту даних.

Незважаючи на ці труднощі, діджиталізація аудиту – це не просто тренд, а необхідність для компаній, які прагнуть залишатися конкурентоспроможними. Майбутнє аудиту бізнес-процесів – це глибока аналітика, автоматизація, прогнозування ризиків, а також використання штучного інтелекту для прийняття рішень. Компанії, які впроваджують цифрові рішення для внутрішнього аудиту, отримують значні переваги, оскільки можуть швидко адаптуватися до змін, мінімізувати ризики та підвищувати ефективність своїх бізнес-процесів. Ті ж, хто продовжує працювати за старими методами, ризикують втратити контроль над операційними ризиками та відстати від конкурентів.

Висновки. Внутрішній аудит бізнес-процесів є незамінним інструментом розвитку підприємства та системи управління, оскільки дозволяє своєчасно ідентифікувати ризики, оптимізувати операційну діяльність та підвищити загальну ефективність менеджменту. Дослідження підтвердило, що компанії, які активно застосовують внутрішній аудит, мають значно вищий рівень адаптивності до змін ринкового середовища, що особливо важливо в умовах невизначеності та нестабільності. З'ясовано, що основними факторами, які впливають на ефективність внутрішнього аудиту, є використання сучасних аналітичних методів, цифрових технологій та комплексний підхід до оцінки бізнес-процесів.

На основі отриманих результатів запропоновано рекомендації щодо вдосконалення внутрішнього аудиту, серед яких – впровадження сучасних IT-рішень, активне використання великих даних та аналітики для прогнозування ризиків, а також розробка ефективних стратегій управління бізнес-процесами. Важливим аспектом є інтеграція внутрішнього аудиту у загальну систему менеджменту, що дозволяє не лише контролювати поточний стан бізнес-процесів, але й сприяти їх постійному вдосконаленню.

Таким чином, дослідження підтвердило, що внутрішній аудит віді-

грає ключову роль у стратегічному розвитку компанії, забезпечуючи її стабільність, ефективність і конкурентоспроможність. Впровадження інноваційних підходів до аудиту сприяє своєчасному виявленню проблем, розробці ефективних рішень та адаптації бізнесу до нових викликів.

Список використаної літератури

1. Murdock, H. Operational auditing: Principles and techniques for a changing world. CRC Press. 2021.
2. Замула І.В. Аналітична оцінка та контроль бізнес-процесів в межах маркетингової стратегії суб'єкта господарювання. Житомир : О. О. Євенок, 2016. 388 с.
3. Ковальчук Т. М. Теоретико-методологічні аспекти аналізу бізнес-процесів як функції управління. Економічний аналіз. 2017. Т. 27. № 4. С. 219-224.
4. Латишева О.В. Бізнес-процеси суб'єктів господарювання: планування, моделювання, аналіз та контроль. Краматорськ : ДДМА, 2021. 234 с.
5. Петрик О. А., Гойло Н. В., Матієнко-Зубенко І. І. Аудит в умовах сталого розвитку: сучасні виклики та перспективи. К. : КНЕУ, 2021. 231 с.
6. Іпполітова І. Я. Ефективність здійснення реінжинірингу бізнес-процесів на підприємстві. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. № 13. С. 264-270.
7. Integrating Financial, Operational, and IT Audits for Comprehensive Success. URL: <https://accountinginsights.org/integrating-financial-operational-and-it-audits-for-comprehensive-success/> (дата звернення: 01.10.2024)
8. Integrated Audit: What is it, Purpose & Process. URL: <https://oddcoll.com/news-and-publications/integrated-audit/> (дата звернення: 01.10.2024)
9. What's an Integrated Audit? [+ How to Do One]. URL: <https://www.highradius.com/resources/Blog/integrated-audit-in-accounting/> (дата звернення: 01.10.2024)
10. Benefits of Internal Auditing and Conducting Process-Based Audits. URL: <https://www.nqa.com/en-ca/resources/blog/may-2022/internal-audits> (дата звернення: 01.10.2024)

Стаття надійшла 17.12.2024 р.

Y. I. Maslennikov,

Dr. Sc. (Economics), Professor
E-mail: evgenmaslennikov@ukr.net
ORCID: 0000-0001-6400-7840

O. O. Popenko,

Doctoral student (Managment),
E-mail: oop7mail@gmail.com
ORCID: 0009-0000-2417-8151

Odesa I. I. Mechnikov National University,
24/26 Frantsuzkyi bulvar, Odesa, 65058, Ukraine.

INTERNAL AUDIT OF BUSINESS PROCESSES AS A BASIC TOOL FOR DEVELOPMENT OF AN ENTERPRISE AND MANAGEMENT SYSTEM

Internal audit of business processes as a basic tool for development of an enterprise and management system was studied. The analysis covered the main aspects of audit, including its role in identifying risks, increasing management efficiency and adapting to dynamic changes in the external environment. Attention was paid to the audit methodology, its main stages and key tools used in assessing business processes. The study confirmed that internal audit plays a key role in identifying inefficient processes, optimizing costs and implementing strategic changes. It was found that companies that regularly conduct internal audits of business processes demonstrate higher adaptability to market changes and have a more stable financial position. The results obtained demonstrated that internal audit is not only a control mechanism, but also a strategic development tool. Both positive and negative aspects of existing approaches to audit were identified that require further improvement. Recommendations were made for improving internal audit through process automation, the introduction of artificial intelligence, and increased control over business processes. Prospects for further research aimed at increasing the effectiveness of internal audit in the face of global challenges were identified. Internal audit of business processes is an indispensable tool for the development of an enterprise and a management system, as it allows for timely identification of risks, optimization of operational activities, and increased overall management efficiency. The study confirmed that companies that actively use internal audit have a significantly higher level of adaptability to changes in the market environment, which is especially important in conditions of uncertainty and instability. It was found that the main factors affecting the effectiveness of internal audit are the use of modern analytical methods, digital technologies, and a comprehensive approach to assessing business processes. Based on the results obtained, recommendations were proposed for improving internal audit, including the implementation of modern IT solutions, the active use of big data and analytics for risk forecasting, and the development of effective business process management strategies. An important aspect is the integration of internal audit into the overall management system, which allows not only to monitor the current state of business processes, but also to promote their continuous improvement. Thus, the study confirmed that internal audit plays a key role in the strategic development of the company, ensuring its stability, efficiency and competitiveness. The implementation of innovative approaches to audit contributes to the timely identification of problems, the development of effective solutions and the adaptation of the business to new challenges.

Keywords: management, management consulting, audit, risk management, investments, innovations, business processes, management system, development, enterprise.

References

1. Murdock, H. (2021). Operational auditing: Principles and techniques for a changing

world. CRC Press.

2. Zamula I. V. (2016) Analytical assessment and control of business processes within the marketing strategy of a business entity. Zhytomyr: O.O. Evenok, 388 p. (in Ukrainian)
3. Kovalchuk T. M. (2017) Theoretical and methodological aspects of business process analysis as a management function. *Economic analysis*, 27(4), 219-224. (in Ukrainian)
4. Latysheva O. V. (2021) Business processes of business entities: planning, modeling, analysis and control. Kramatorsk: DSMA, 234 p. (in Ukrainian)
5. Petryk O. A., Goilo N. V., Matienko-Zubenko I. I. (2021) Audit in the context of sustainable development: modern challenges and prospects. K.: KNEU. 231 p. (in Ukrainian)
6. Ippolitova I. Ya. (2016) The effectiveness of business process reengineering at the enterprise. *Global and national economic problems*, (13), 264-270. (in Ukrainian)
7. Integrating Financial, Operational, and IT Audits for Comprehensive Success. URL: <https://accountinginsights.org/integrating-financial-operational-and-it-audits-for-comprehensive-success/>
8. Integrated Audit: What is it, Purpose & Process. URL: <https://oddcoll.com/news-and-publications/integrated-audit/>
9. What's an Integrated Audit? [+ How to Do One]. URL: <https://www.highradius.com/resources/Blog/integrated-audit-in-accounting/>
10. Benefits of Internal Auditing and Conducting Process-Based Audits. URL: <https://www.nqa.com/en-ca/resources/blog/may-2022/internal-audits>